

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИЩОЇ ТА ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

УДК 378.147.88

DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2021.3.1.1>

О. Е. АНІСІМОВА

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки та психології дошкільної та початкової освіти,
Херсонський державний університет,
м. Херсон, Україна
Електронна пошта: anisimova_7@ukr.net
<http://orcid.org/0000-0001-9467-3975>*

С. П. ЧЕПУРНА

*викладач кафедри педагогіки та психології дошкільної та початкової освіти,
Херсонський державний університет,
м. Херсон, Україна
Електронна пошта: svetachep1991@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-2526-7313>*

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

За умов інтеграції українського освітнього середовища до європейського освітнього простору актуальною стає проблема підвищення якості підготовки майбутніх педагогів. Відповідно до компетентнісного та практико-орієнтованого підходів метою професійної підготовки здобувача у закладі вищої освіти є не тільки засвоєння багажу знань, удосконалення умінь і навичок, але й уміння швидко орієнтуватися у безпосередній професійно-педагогічній діяльності. Сучасний етап розбудови національної системи освіти підвищує вимоги до формування професійних компетентностей педагогів закладів дошкільної освіти.

У фаховій підготовці педагогічних кадрів враховуються нові умови функціонування системи дошкільної освіти: зміна співвідношення родинного та суспільного виховання, різноманітність форм суспільного дошкільного виховання та їх відповідність новим завданням і умовам ринкових відносин, багатоваріантність освітньо-професійних програм.

Педагогічна практика є обов'язковою формою організації освітнього процесу, що забезпечує здобувачеві вищої освіти застосування набутих теоретичних знань і практичних умінь за реальних умов професійної діяльності.

У статті схарактеризовано роль педагогічної практики як засобу формування професійних компетентностей майбутніх фахівців дошкільної освіти. Проаналізовано підходи до організації педагогічної практики здобувачів освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта. Здійснено порівняльний аналіз погодинного розподілу навантаження для різних видів педагогічної практики.

У статті розкрито характерологічні особливості різних видів практичної підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта: навчальної, виробничої та переддипломної.

Відповідно до нового стандарту вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у статті представлено програму навчальної практики, орієнтовану на удосконалення навичок організації ігрової діяльності дітей дошкільного віку.

У статті розкрито принципи формування партнерської взаємодії здобувача освіти з усіма учасниками освітнього процесу закладів дошкільної освіти (дошкільниками та їх батьками, вихователями, колегами-педагогами, керівництвом тощо) засобами інноваційних форм роботи.

Ключові слова: практична підготовка, психолого-педагогічна практика, партнерська взаємодія, практико-орієнтований підхід.

Постановка проблеми. Сучасні реформацийні процеси освітньої, економічної та соціальної сфер суспільного життя підвищують вимоги до професійної підготовки майбутнього фахівця дошкільної освіти. Педагогічна практика у закладах вищої освіти є обов'язковою та невід'ємною формою організації освітнього процесу.

Головною метою педагогічної практики є формування й удосконалення знань, умінь і навичок здобувачів освіти, необхідних для здійснення майбутньої професійної діяльності за умов закладу дошкільної освіти. Одним із головних завдань професійно-педагогічної підготовки майбутніх фахівців у закладі вищої освіти є досягнення розумного балансу між теоретичною та практичною складовими частинами освітнього процесу (аудиторними заняттями та перебуванням на базах практики).

Аналіз попередніх досліджень. Значної уваги питанням становлення особистості педагога, удосконалення професійно-методичної підготовки, посилення практико-орієнтованого підходу до оволодіння професійними компетентностями у своїх дослідженнях приділяли науковці О. Абдулліна, О. Антонова, С. Архангельський, В. Каменецький, М. Олійник, С. Сисоева та ін. Професійно-педагогічна підготовка майбутнього фахівця закладу дошкільної освіти розглядалася у роботах Л. Артемової, Г. Беленької, А. Богуш, Н. Гавриш, І. Дичківської, І. Рогальської-Яблонської та ін. Значну увагу питанням змістового наповнення й організації педагогічної практики майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти у своїх наукових доробках приділяли Н. Горпаха, Т. Поніманська.

Результати історико-педагогічних досліджень організації практичної підготовки здобувачів вищої освіти відображено у дисертаційних дослідженнях І. Важинського, Н. Дем'яненко, Л. Задорожної, С. Золотухіної, В. Майбороди.

Виклад основного матеріалу. Підходи до організації педагогічної практики майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти є неоднозначними. Традиційно зміст практики передбачав поєднання теоретичної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти до майбутньої професійної діяльності. Її метою було набуття комплексу професійних умінь і якос-

тей, творчого сприйняття освітніх завдань, формування готовності до самостійної діяльності у ролі вихователя.

Відповідно до «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» [Положення про проведення практик 1993] і навчальних планів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта основними видами педагогічної практики є навчальна, виробнича та переддипломна.

Педагогічна практика є неперервною протягом усіх років навчання здобувача у закладі вищої освіти. Тривалість практичної підготовки зростає з кожним роком навчання відповідно до поглиблення теоретичних знань і програмових завдань, які пропонуються практикантові з метою підготовки до самостійної професійної діяльності.

Представимо досвід організації різних видів практик на педагогічному факультеті Херсонського державного університету (спеціальність 012 Дошкільна освіта).

Традиційно системою практичної підготовки здобувачів освіти було передбачено такі види педагогічних практик (рис. 1.1).

Навчальна практика передбачає ознайомлення здобувачів освіти зі специфікою майбутньої професії, отримання первинних професійних умінь і навичок формування компетентностей, окреслених в освітньо-професійних програмах.

Виробнича практика орієнтується на поглиблення теоретичних знань і фахових компетентностей, професійних навичок, активне занурення в освітній процес закладу дошкільної освіти, виконання функціональних обов'язків вихователя, відпрацювання спеціальних вмінь і навичок, а також підготовку матеріалів і здійснення експериментального дослідження відповідно до випускної кваліфікаційної роботи (проєкту).

Завершальним видом практики, що відбувається на випускних курсах, є переддипломна практика. Її метою є узагальнення й удосконалення набутих здобувачем загальних і фахових компетентностей, готовність до професійної діяльності, а також узагальнення теоретичного та практичного матеріалу до кваліфікаційної роботи (проєкту), однак за сучасної соціально-економічної ситуації підвищуються вимоги до практичної підготовки здобувачів закладів вищої

освіти. Затверджений у 2019 р. стандарт вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти [Стандарт 2019] передбачає 240 кредитів ЄКТС обсягу освітньої програми для здобуття ступеня вищої освіти бакалавр і значне збільшення відсотка практичної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти: «Мінімум 20% обсягу освітньої програми має спрямовуватися на проходження педагогічної практики зі спеціальності» [Стандарт 2019].

У навчальні та робочі плани внесено певні зміни. Відповідно до нових вимог системою практичної підготовки здобувачів освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта збільшується тривалість педагогічних практик і розширюється їх зміст (рис. 1.2.).

Вимоги нового стандарту вищої освіти та навчальних планів спеціальності 012 «Дошкільна освіта» дали змогу здійснити аналіз погодинного розподілу навантаження на педагогічну практику (таблиця 1.1.).

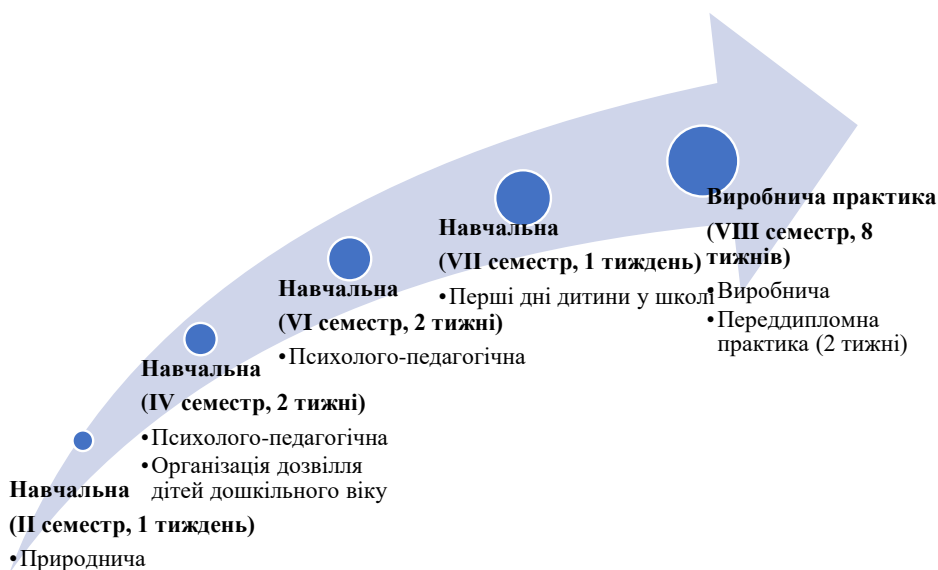

Рис. 1.1. Види педагогічних практик

Рис. 1.2. Види педагогічних практик

Таблиця 1.1.

Аналіз погодинного розподілу навантаження на педагогічну практику

Вид педагогічної практики	Тривалість практики		Погодинний розподіл	
	2020–2021 н. р.	2021–2022 н. р.	2020–2021 н. р.	2021–2022 н. р.
Навчальна практика (II семестр)	1 тиждень	2 тижні	1,5 ЕКТС 45 годин	3 ЕКТС 60 годин
Навчальна практика (IV семестр): – Психолого-педагогічна	1 тиждень	8 тижнів	1,5 ЕКТС 45 годин	12 ЕКТС 360 годин
– Організація дозвілля дітей дошкільного віку	1 тиждень	1 тиждень	1,5 ЕКТС 45 годин	1,5 ЕКТС 45 годин
Навчальна (психолого-педагогічна) практика (VI семестр)	2 тижні	2 тижні	3 ЕКТС 60 годин	3 ЕКТС 60 годин
Навчальна (Перші дні дитини у закладі дошкільної освіти) практика (VII семестр)	1 тиждень	9 тижнів	1,5 ЕКТС 45 годин	13,5 ЕКТС 405 годин
Виробнича практика (VII семестр)	6 тижнів		9 ЕКТС 270 годин	
Переддипломна практика (VIII семестр)	2 тижні	2 тижні	3 ЕКТС 60 годин	3 ЕКТС 60 годин

Значно збільшилася тривалість проходження навчальної (психолого-педагогічної) практики, яка організовується для здобувачів освіти другого року навчання. Ця практика не передбачала активного включення здобувачів в освітній процес закладів дошкільної освіти. Головними завдання було спостереження за освітнім процесом, ознайомлення з нормативно-правовою документацією дошкільного закладу та вихователя, ведення щоденника спостережень, написання стенограм до переглянутих занять, проведення окремих ігор із дітьми та ін., але, оскільки тривалість практики значно збільшилася (із 2 до 8 тижнів), виникла нагальна потреба розширити програму навчальної практики.

Освітньо-професійною програмою першого (бакалаврського) рівня спеціальності 012 Дошкільна освіта передбачено набуття здобувачами освіти спеціальних компетентностей, що стосуються організації ігрової діяльності дошкільників: здатності до організації та керівництва ігровою (провідною) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку; здатності до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (таких як довірливість, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага); здатності до виховання у дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших; здатності до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти у процес, котрий триває впродовж усього життя людини; здатності

до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами [Освітньо-професійна програма 2021].

Проаналізувавши навчальні плани для другого року навчання та визначивши, які освітні компоненти вивчають здобувачі, пропонуємо розширити програму навчальної практики завданнями, що орієнтуються на удосконалення навичок організації ігрової діяльності дітей дошкільного віку, оскільки саме ця діяльність є провідною у дошкільному віці. Таким чином, нами враховано принцип зв'язку теорії із практикою.

Освітньою компонентою «Педагогіка дошкільна» передбачено змістовий модуль «Виховання та розвиток дітей у грі», під час якого вивчаються теми: «Гра як вид діяльності дитини дошкільного віку», «Виховна та освітня цінність дитячої іграшки», «Особливості творчих ігор», «Особливості ігор за правилами», «Дидактичні ігри: організація та керівництво». Після того, як опрацьовано теоретичний матеріал, підготовлено накопичувальну теку із прикладами ігор під час аудиторних занять, доречним буде ознайомлення з організацією та проведенням різних видів дитячих ігор за реальних умов закладу дошкільної освіти, під час взаємодії із дітьми дошкільного віку.

Пропонується доповнити програму практики такими завданнями: дослідити, як враховуються вікові особливості дошкільників під час організації ігрової діяльності; проаналізувати наповнення розвивального ігрового середовища групи; відстежити дотримання вимог оновленого Базового компоненту дошкільної освіти (січень 2021 р.) [Базовий компонент 2021].

Практикантам важливо враховувати нові підходи та змістові акценти, передбачені оновленою програмою «Дитина» [Беленька, Половіна, Кондратець 2021 : 14–17], а саме особливості сучасного покоління дітей. Йдеться про посилені потяг до свободи, самостійності, незалежності, емоційної вразливості, суміщення реального й віртуального світів і власних можливостей. Необхідно під час організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти передбачити створення позитивного, динамічного ігрового простору, що активізує творчий потенціал дітей; інтеграцію суспільного і родинного виховання [Беленька, Половіна, Кондратець 2021 : 14–17].

Здобувачам освіти необхідно зосередити увагу на визначальних ознаках партнерських відносин учасників освітнього процесу: на ставленні вихователя до дітей (прийнятті дитини, наданні їй свободи, можливості стати собою, а не втілювати бачення педагога); на мовленні (домінуванні «Я-висловлювань» на протизагагу «Ти-висловлювань» авторитарної суб'єкт-об'єктної моделі); на організаційних підходах (наголосі на діяльності, девізом якої є дитяче «Я сам!»).

Програмою психолого-педагогічної практики також пропонується передбачити спостереження за організацією дитячих творчих ігор на прикладі сюжетно-рольової. Схема такого виду діяльності має структурні компоненти: задум гри, постановку цілей і завдань; сюжет гри; ігрові дії та ігрові предмети; досягнення результату гри; особливості конфліктів у грі; роль дорослого у керівництві грою. Також доречним буде акцентування на узятті дитиною на себе певної ролі, коли є кілька взаємопов'язаних ситуацій:

- кожний із учасників гри залишається сам собою: вихователь – вихователем, діти – дітьми;
- одна дитина виконує роль вихователя, називаючись його ім'ям, а вихователь з іншою дитиною – дітьми;
- вихователь залишається вихователем, а діти гратимуть роль кого-небудь із товаришів своєї групи [Горопаха 2014 : 176–184].

Такий підхід забезпечує опанування основних якостей партнерства: діалогу рівних, свободи у прийнятті рішень із приводу своєї участі або неучасті у грі, відповідальності за свої дії та їх результат, виконання своїх обов'язків усіма учасниками освітнього процесу, звільнення від покрокового контролю над дитиною.

Особливої значущості набуває питання взаємодії педагогів закладів дошкільної освіти з батьками. Цей напрям визначено найважливішим і стратегічним, оскільки наскрізною метою освітнього процесу ЗДО є побудова партнерської взаємодії з родинами на засадах особистісно-орієнтованого та гуманістичного підходів.

Взаємодію дошкільного закладу і батьків можна вважати результативною за наявності єдиного розуміння вікових і психологічних особливостей дітей. Тому пропонуємо до завдань психолого-педагогічної практики додати підготовку заходу із залученням родин вихованців: наприклад, консультації «Розвиток ігрової діяльності дітей раннього та дошкільного віку», «Різні види ігор впродовж дня», «Ігрові вправи на розвиток пам'яті, уваги, мислення, уяви дитини» тощо. Для цього практикантам треба опрацювати наявні матеріали методичного кабінету закладу дошкільної освіти, публікації фахових періодичних видань «Дошкільне виховання», «Палітра педагога», «Розкази онуку» та ін.

Ще однією важливою формою набуття професійних знань та умінь є аналіз педагогічних ситуацій. Розроблено покроковий план: пояснення ситуації із психолого-педагогічної позиції; відповідність дій педагога вимогам чинної державної програми; розкриття сутності дитячої гри з погляду педагогічної науки; визначення сутності основних понять (наприклад, «дисципліна», «конфліктна ситуація», «педагогічний такт», «педагогічна доцільність», «виховний вплив» тощо); аналіз класифікації психолого-педагогічних засобів взаємодії з дитиною; підготовку презентації основних напрямів психолого-педагогічного супроводу родин вихованців.

Формою взаємодії майбутніх вихователів ЗДО та педагогів-практиків є проведення спільних заходів, такі як методичний веб-квест, педрада у формі дебатів із актуальних професійно-педагогічних тем, освітній кластер, тематичні батьківські збори «Повернімо дорослих у дитинство: залучення батьків до спільної з дітьми гри», «Екологічний простір дитячої гри», педагогічний ринг «Право дитини на гру», «Мандрівка ІКТ-країною», представлення лайфхаків «Створення команди однопумців» тощо.

З метою ознайомлення із передовим педагогічним досвідом студентам-практикантам необхідно опрацювати досвід роботи свого наставника,

підготувати презентацію, представити у звітних матеріалах розділу «Педагогічні родзинки» авторські ідеї та розробки.

Пропонується призначити керівниками психолого-педагогічної практики не лише науково-педагогічних працівників закладу вищої освіти, а й стейкхолдерів, педагогів-практиків, котрі безпосередньо занурені в освітній процес закладу дошкільної освіти та мають усі можливості для впливу на професійну підготовку майбутніх вихователів.

Висновки. Отже, змістове наповнення програми психолого-педагогічної практики та якісна її організація впливають на підготовку майбутніх педагогів до професійної діяльності у контексті партнерської взаємодії учасників освітнього процесу. Лейтмотивом проведення такого виду практики визначено взаємодію між педагогом, дитиною та її родиною, адже усіх учасників

освітнього процесу мають поєднувати прагнення спільно побудувати індивідуальну освітню траєкторію дитини, дотримуватися демократичного способу її навчання, виховання та розвитку, безумовну рівність у правах на розуміння, повагу, довіру, доброзичливе ставлення.

Підготовка педагогів до формування такого формату професійних компетентностей має забезпечуватися вже на етапі навчання у закладі вищої освіти.

Вважаємо, що подальшого дослідження потребують питання залучення до освітнього процесу представників різних громадських організацій та об'єднань, соціальних інститутів, органів державного управління й об'єднаних територіальних громад, які останнім часом дедалі більше впливають на стратегування та планування суспільних процесів у нашій державі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Базовий компонент дошкільної освіти. Нова редакція та поради для організації освітнього процесу. Наказ Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2021 р. № 33. Київ, 2021. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf. (дата звернення: 15.08.2021).
2. Беленька Г., Половіна О., Кондратець І. Програма «Дитина»: нові підходи й змістові акценти в дошкільній освіті. Київ : Київський університет ім. Б. Грінченка, 2021. С. 14–17.
3. Горобаха Н. М. Педагогічна практика за вимогами кредитно-модульної системи : навчальний посібник. Київ : Видавничий дім «Слово», 2014. 232 с.
4. Освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта. Херсон : Херсонський державний університет, 2021. 22 с. URL: <http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/%D0%9E%D0%9F%20%D0%94%D0%BE%D1%88%D0%BA%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0%20%D0%A1%D0%92%D0%9E%20%D0%91%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D1%80.pdf?id=011358ec-9af8-4ef8-ad1f4cd01dba9051> (дата звернення: 23.08.2021).
5. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. Затверджено Наказом Міністерства освіти України 08 квітня 1993 р. № 93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text> (дата звернення: 10.08.2021).
6. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Затверджений наказом Міністерства освіти та науки України № 1456 від 21 листопада 2019 р. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti> (дата звернення: 25.08.2021).

REFERENCES

1. *Bazoviyi komponent doshkilnoi osvity. Nova redaktsiia ta porady dlia orhanizatsii osvitnoho protsesu* [The basic component of preschool education. New edition and tips for organizing the educational process] (2021). Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 12.01.2021 № 33. Kyiv. Retrieved from: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf. [in Ukrainian].
2. Bielenka, H., Polovina, O., Kondratets, I. (2021) *Prohrama «Dytyna»: novi pidkhody y zmistovi aktsenty v doshkilnii osviti*. [The Child program: new approaches and semantic accents in preschool education.]. Kyiv: Kyivskiyi universytet im. B. Hrinchenka. [in Ukrainian].
3. Horopakha, N. M. (2014) *Pedahohichna praktyka za vymohamy kredytno-modulnoi systemy: navchalnyi posibnyk* [Pedagogical practice according to the requirements of the credit-module system: a textbook]. Kyiv: Vydavnychiy dim "Slovo", 2014. [in Ukrainian].
4. *Osvitno-profesiina prohrama "Doshkilna osvita" pershoho (bakalavrskoho) rinvnia vyshchoi osvity za spetsialnistiu 012 Doshkilna osvita* [Educational and professional program "Preschool education" of the first (bachelor's) level of higher education in the specialty 012 Preschool education.] (2021). Kherson: Khersonskiyi derzhavnyi universytet, 2021. Retrieved from: <http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/%D0%9E%D0%9F%20%D0%94%D0%BE%D1%88%D0%BA%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0%20%D0%A1%D0%92%D0%9E%20%D0%91%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D1%80.pdf?id=011358ec-9af8-4ef8-ad1f4cd01dba9051>

D0%B0%20%D0%A1%D0%92%D0%9E%20%D0%91%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D1%80.pdf?id=011358ec-9af8-4ef8-ad1f-4cd01dba9051. [in Ukrainian].

5. *Polozhennia pro provedennia praktyky studentiv vyshchyykh navchalnykh zakladiv Ukrainy* [Regulations on the practice of students of higher educational institutions of Ukraine] (1993). Nakaz Ministerstva osvity Ukrainy 08.04.1993 N 93. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>. [in Ukrainian].

6. *Standart vyshchoi osvity za spetsialnistiu 012 Doshkilna osvita dlia pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyshchoi osvity* [Standard of higher education in specialty 012 Preschool education for the first (bachelor's) level of higher education]. Nakaz Ministerstva osvity ta nauky Ukrainy № 1456 vid 21.11.2019. Kyiv. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>. [in Ukrainian].

O. E. ANISIMOVA

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,

Associate Professor at the Department of Pedagogy and Psychology of Preschool and Primary Education, Kherson State University,

Kherson, Ukraine

E-mail: anisimova_7@ukr.net

<http://orcid.org/0000-0001-9467-3975>

S. P. CHEPURNA

Lecturer at the Department of Pedagogy and Psychology of Preschool and Primary Education,

Kherson State University,

Kherson, Ukraine

E-mail: svetachep1991@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-2526-7313>

PEDAGOGICAL PRACTICE AS A MEANS OF FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCIES OF FUTURE TEACHERS

In the context of an integration of the Ukrainian educational environment into the European educational space, the problem of improving the quality of training of future teachers becomes relevant. According to the competence and practice-oriented approaches, the purpose of professional training of the applicant in a higher education institution is not only an acquisition of knowledge, improvement of the skills and abilities, but also the ability to quickly navigate in the direct professional and pedagogical activities. The current stage of development of the national education system increases the requirements for the formation of professional competencies of teachers of preschool education.

The professional training of teachers takes into account the new conditions of the preschool education system: changing the ratio of family and social education, the variety of forms of public preschool education and their compliance with new tasks and market conditions, the variety of educational and professional programs.

Pedagogical practice is a mandatory form of organization of the educational process which provides an applicant with the application of acquired theoretical knowledge and practical skills in the real conditions of professional activity.

The article characterizes the role of pedagogical practice as a means of forming professional competencies of future specialists in preschool education. Approaches to the organization of pedagogical practice of students majoring in 012 Preschool education are analyzed. The comparative analysis of hourly distribution of loading for different types of pedagogical practice is carried out.

The article reveals the characterological features of different types of practical training of applicants for higher education in the specialty 012 Preschool education: educational, industrial and undergraduate.

In accordance with the new standard of higher education in the specialty 012 Preschool education of the first (bachelor's) level of higher education, the article presents a program of educational practice tasks, focused on improving the skills of organizing play activities for preschool children.

The article reveals the principles of forming a partnership of the applicant with all participants in the educational process of preschool institutions (preschoolers and their parents, educators, fellow teachers, management, etc.) by means of innovative forms of work.

Key words: practical training, psychological and pedagogical practice, partnership, practice-oriented approach.